

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Égész évre.....	24	(12 ft.)
Félévre.....	12	(6 „)
Negyedévre.....	6	(3 „)
Egy hónap.....	2	(1 „)
Egyes szám.....	8 fillér	(4 kr.)
Videkre.....	10	(5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Hétfő, január 18.

A szerelem hatalma.

Kolozsvár, jan. 18.

(V. M.) Tisza István gróf nem az az ember, a ki a multon ne tudna okólni. A feje fölött elhaladó idő és a körötte lejátszódott események nyomot hagynak lelkében, szívében egyaránt és a kormányelnök egyaránt és a tanulságait, akárcsak a talmodista, mikor a szentírás magyarosztatja áhitatos bohereinek. És elvitathatlan, hogy ez a mondva csinált tanulság levonás haszonnal jár. Mert ha ma nekünk nem is alkalmazzuk mindég és nem is követjük föltétlenül a szerzett erkölcsi szabályt, de legalább tudatában vagyunk annak, hogy mit követelhetünk embertársainktól. Persze ezt csak általánosságban mondjuk. Tisza István grófot nem illet jelen esetben e vád; hiszen ő kifogástalan etikájú egyén — mindaddig és mindaddig, a meddig és ahol politikája megengedi.

Abból a kis incidensből, mely annak idején Körber és Tisza István között fölmerült, nem különben abból, a mint ez az incidens elintéztetett, velünk együtt okult — úgy látszik — a kormányelnök ur is. Okult és megtanulta, hogy útszere csak akkor emelheti jobbát, ha a magyar alkotmány testének van szava a csapás. Okult és megtanulta, hogy az osztrák miniszterek politikai bombaszókjainak óvadékuk van és ez az óvadékot a Burg Wertheim-kasszáiban őrzik. Okult és megtanulta, hogy „az előkelő idegen”-ekkel szemben az „erős kéz” finom, bárszonyos „női kéz”-zé kell, hogy változzék, a vaskesztyűt pedig glasszé keztyűvel kell fölcserelnie, ha csak nem akarja, hogy a miniszterelnöki szella kurulisban ő „előkelő idegen” legyen. Körbernek a magyar közjogi terrenumra való kalandozásáért még neki ment az erélyes kormányelnök ur. Neki ment nagy dérrrel-durrall — de aztán nagyot koppant és befogta a száját. A zúzó őji bogárból lágyan döngőcsélő méhecske lett, mely kedveskedő szerelmes önyelgessel röpködi körül a bécsi katonai körök gyönyörűségei mákvirágát: ritter Pitreich rajx krix miniszter urat....

Az a pár szó, melylyel Tisza István gróf reflektált a közös hadügyminiszternek az osztrák delegáció hadügyi albizottságában mondott beszédére, a legopportunistikusabb embert is fölrázza közönyéből. A meghunyászkodás, mely a miniszterelnök beszédéből kitetszik, az alázatosság, melylyel a magyar kormány feje meghajlik a bécsi katonai körök előtt, nemcsak arcpirító, de undort és émellet gerjesztő is. Valósággal a csömör fog el minden jóízű embert, mikor azokat az egekig ható dithirambokat olvassza, melyeket Tisza István gróf ur zengedezett a Házban Pitreich ur érdemei elismeréséről — mert olyan nagy készült-séggel és zsenialitással tudta arcultatni nemzeteli érzületünket és oly kiváló szakképzettséggel rugta fel az évezredek Korpusz Juriszi, mint a tehén a rocskát....

Tisza egyetért Pitreich urral mindenben. Vitatja, hogy Pitreich a magyar államjog tételei közt kalandozott és alázatos bocsánat-ért esedezik, de a német nyelvnek nincs külön szava a »nemzet« és a »nemzetiség« kifejezésére. A hadsereg német vezény nyelvének célszerűségéről ő is meg van győződve, tehát előtte érthető, ha ennek megváltoztatására »soha« sem állanak rá. Végül apothozist kérésztet a halhatatlan hagyományos szellem számára, mely a közös hadsereg minden tisztét olyan pompás egyformasággal hajtja át. A felháborító részletekben pedig legjobbnak találta: átsiklani. Arról, hogy Pitreich, a közös hadügyminiszter egyszerűen megtagadja az ő felsége (mint legfelsőbb »Hadur«) által 1868-ban kiadott, a magyar honos tisztek magyar ezredékhez való beosztásáról szóló rendeletre végrehajtását, arról, hogy a közös hadügyminiszter azon reformokra, melyeket Tisza oly diadallal hirdetett és plakátirozott, amelyeket, mint ő felsége (mint legfelsőbb »Hadur«) által jóváhagyott és teljesítendőnek ígértetett tüntetett fel, azt mondta: »még vita tárgyat képezik« — mélységesen és bölcsen hallgatott a dicső kormányelnök, mint a csuka.

Hogy a német vezényszó mennyiben és mily irányban fokozza a közös hadsereg harcképességét, azt én nem értem. Tisza István sem érti. Pitreich sem érti, Beck

sem érti. Mért? Mert egyszerűen hazug beszéd, hogy egy hadsereg harcképessége attól függ, vajjon németül, magyarul, vagy mind két nyelven kommandíroznak-e. Kö-nigrátrznél németül vezényeltek, mégis ugyan-csak szükség volt az osztrák generálisok utólrhetlen művészetére: a visszavonulásra. A waterioi ütközetet pedig egy Napoleon-nal szemben nyerte meg egy különböző nemzetek hadseregéből álló csapat, mely tehát sem szervezeti, sem szolgálati nyelvén, sem vezény szavában egységes nem volt. Csak sajnálkozni tudunk a föltét, hogy a magyar államhatalom legelső szerve, közege a magyar népképviselet színe előtt képes volt kijelenteni, hogy meggyőződése szerint a német vezényszó stilszerű és szükséges. De még jobban sajnáljuk, hogy e kijelentés után nem állott föl, mint egy ember az egész népképviselet és ki nem dobta az ilyen meggyőződések hirdető kormányelnöktől.

A hadsereg hagyományos szelleme pedig, melyet Tisza István gróf ódában dicsőített, a Gesamt monarchi hóbortos ideája. Tradíciói, hagyományai vannak a közös hadseregnek, a mely hagyományok a legkárosabbak, a mely tradíciók csökkentik harcképességét és egy állam, egy nemzet erejét századok óta állandóan sorvasztják. Mi az osztrák armee hagyománya? Megfékezni a rebellis magyart. Megfékezni és letiporni; megalkotni a Gesamt monarchiát. És míg e megvalósíthatatlan rögeszme, e szerencsétlen hóbort után futnak, mint gyermek a szivárvány után, a generális urak, addig nem veszik észre, milyet haladt a világ, nem veszik észre, hogy a francia forradalom mily hatalmasat lendített az emberi jogok kerekén, nem képesek korlátozni bárgyuságukban fölfogni, hogy a rendőri államoknak, a a minderható tirannusok hatalmának vége, nem képesek megérteni, hogy a hon föltét, a nemzetek egén ma már nem a szoronyok csilognak, hanem a jog, a törvény és az igazság napjának fényes sugarai ékeskednek. Kínai fal zárja el őket a világtól, kínai fal, melyet elfogultságuk épít s mely megfosztja őket a haladás, a józan ész és a logikus gondolkodás áldásaitól és termékei élvezetétől.

Van-e korlátozottabb és bárgyubb terem-tése az Istennek, mint egy osztrák generális? Vagy nem mérhetlen korlátoatlanságra és bárgyuságra vall-e, ha a XX. században egy oly nemzetet, mint mi vagyunk, alája akar-nak rendelni a katonaságnak és a dienst-reglementet a hősök és vértanúk százá-nak vérvélrel irt törvények felé akarják emelni? Hát nem megfoghatatlan bárgyuság kell-e ahhoz, hogy be ne lássunk, hogy a hadsereg a népé, mely azt vérvélrel és vagyonával táplálja? Nem megfoghatatlan hü-lyeség azt hinni, hogy a hadsereg az udvar pompájára, flancára leterített insitució? Nem ostobaság azt hirdetni, hogy a katoná, a ki idegen tulajdonért néz szembe a ha-lállal, a ki idegen szót kell, idegen embert, idegen zászlót lát, az a katoná, ki lelkesít-tés nélkül annak tudatával harcol, hogy másokért kockáztatja életét, — jobb és harcképeztebb, mint az, a ki honáért égre, hevülve, nemzete zászlója, nyelve és fiai ál-tal vezette lép a harc mezéjére?

— Imel — ez a tükre a közös had-sereg hagyományos szellemének!

A reformokat pedig kivívjuk, ha Beck-től Pitreichig tótágtat é'l is az egész vezér-ka, az egész k. u. k. Armee kutyamosá-ival, putzereivel együtt. Még minden század meghozta a maga evolúcióját, hát hozza meg, ha minden áron ezt akarjuk, a XX. század is. 1526 óta, mióta Habsburg ül a magyar trónon, még minden században ösz-szemértük fegyverünket, de azért „él ma-gyar, áll Buda meg!” — és állani és élni fog. Hiszem és remélem ezt! — Hanem mi lesz Ausztriával? — Törődjön vele a Devil....

Tisza István gróf pedig nem azon igyekszik, hogy a nemzeti akaratot össze-egyeztesse, vagy plane diadalra segítse a katonai körök hagyományával szemben, ha-nem emezi emeli amazok fölé. Teljesen el-ragadtatja magát schwarz-gel érzelmei ál-tal — s átengedve magát az indulatnak, va-lóságos kéjjel dől a Pitreich ur karjai közé. Körber-re kezét emelt (sujtani ő rá se

ment) azért, a miért most keblére öleli Pitreich urat. Pedig Pitreich mindazt meg-ismételte, a mit Körber mondott, fűszerezve a chlopy-i-parancs sértéseivel.

De hát azóta Tisza tanult, sokat ta-nult. Körber kezét nem fogadta el, de ime örömmel kél egybe Pitreich urral. — Ja! — a szerelem — nagy hatalom! Körber még kosarat kapott, de Pitreich! — az egyszerre meghódította. Miért? Tán az uniformis? Talán, mert katoná? Talán Pitreich urnak szebbek a rejtett bajai?...

A Kolozsvári Gazdasági Egylet gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, jan. 18.

A Kolozsvári Gazdasági Egylet rég idő óta nem tartott olyan népes válaszmányi ülést, mint szombaton délután. A régi érdeklődés és lelkesedés tüze újra fel-lángolt s az új vezetőség, élén I. Irsay József elnökkel, mintha egy jobb kornak, egy munkásabb ciklusnak vetette volna meg alapját.

Az ülésen elnökölt: I. Irsay József egyt. elnök.
Előadott és jegyzett: Dr. Nyerges Zsigmond h. titkár.

Jelen voltak: Jakab László, Szász Ist-ván, Páljános Zsigmond, dr. Seyfried Ká-roly, Hadházy Sándor, Diószegi Ferenc, Adorján György, Adorján János, Hatházy József, Szalma István, Török György, Szi-lági György, Bálint József, Bandár Ferenc, Lónai Jakab Márton választmányi tagok és az érdeklődő egyleti tag földész-gazdák-ból még mintegy harmincan.

Az előzői előterjesztések során meleg hangon parentálták el Kondász Ferenc né-hai díszelnökök, kinek az egylet alapítá-sában hervadhatatlan érdemei voltak és Hat-házy Ferenc érdemes alapi tagok, kiket a mult évben ragadtat el a halál az egylet vezetősége köréből.

A rendező választó közgyűlésig a tit-kári szerepre dr. Nyerges Zsigmond kérészt fel egyhangú lelkesedéssel.

A muzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa egy kétezer korona értékű szép könyvtárat ajándékozott az egyletnek, mely-ért köszönő feliratot határozott a válaszmá-ny és annak hozzáférhetővé tétele iránt intézkedett.

Intézkedést tett a válaszmány — az elnök előterjesztésére — az iránt is, hogy az ügykezelés rendezesebb, szabályosabb me-derbe tereltesse, az ülések ideje megállá-píttassék stb.

A tárgysorozat további rendjén bu-csufeliratot és üdvözlő felterjesztést intéz-tek a régi és az új földmívelés minisz-terekhez.

A rokonszülöttek átiratait közül ki-emeljük az Erd. Kertészeti Egylet pártolás iránti kérészt egy kolozsvári kertmunkás iskola létesítése tárgyában tett felterjeszté-sükre vonatkozóan. Pártoló felterjesztés el-határozatolt.

A keresk. kamara azon kérdésére, hogy mi az oka a szilvakivitel csökkenése-nek, a válaszmány szakzszerű felvilágosítást adott s egyben egy állami támogatás mel-lett Erdélyben felállítandó mesterséges aszaló iránt a földm. miniszterhez felterjesztést határozott.

A kolozsvári tagosítás ügyében felirat küldését határozta az igazságügyminiszter-hez, hogy a tordai kir. törvényszék delegá-cióját mint költségest, alkalmatlant és most már tárgyatlant — szüntesse meg.

Elhatározta a válaszmány — 821 ko-lozsvári prlgár aláírásával beadott kérvény folytán — hogy a városi tanács-hoz bead-ványt intéz az iránt, hogy az idegen szerb és bolgár földbérlet és veteménytermelők ne részesítsenek külön kedvezményekben a helyi termelői közönség rovására.*

* E tárgyra holnap számunkban még külön is visszatérünk.

A téli népszerű gazdasági előadásokra vonatkozóan, helyben hagyva az elnök által eddig tett előintézkedéseket, kimondja a válaszmány, hogy az Erd. Gazdasági Egylet felhívása értelmében és azzal karöltve ren-dezik azokat Kolozsvárra.

Az indítványok során elhatározatolt, hogy a kolozsvári sósakutnak kellő mérvben való közhasználatra bocsátása iránt a vá-roshoz indokolt beadvány adassék be.

Ugyancsak a város megkerestetik azíránt, hogy jövőre a megfelelő szakos-tályokba a gazda tagokat nagyobb számban válasszák be és hogy gazdasági szakkérdé-sekben a kolozsvári Gazd. Egylet mindig véleményezésre kéressék fel.

Még több kisebb tárgy és folyó ügy letárgyalása után az ülés feloszlott, élteve I. Irsay József elnököt, aki az ezen egylet iránti új nagy érdeklődés felkeltésével is élénk bizonyítást adott annak, hogy a nép érdekében való buzgó és ügyes munkálko-dás szép sikerekre vezetethet.

A katonák koszoruja

és az aradi hadbíróság.

(Nyomozás a szegedi járásbíróság előtt.)

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, jan. 17.

A szomorú emléktől szegedi koszoru-affernek még mindig nincs vége. A katonai hatalom nem elégedett meg egy szeren-csétlen ártatlan ember halálával és három sz-gény utász-katona kínos szenvedésével, hanem még mindig nyomoz az ismeretlen „bűnösök” után.

A napokban megkeresés ment az aradi hadbírószágtól a szegedi büntető járásbíró-sághoz, arra kérve a polgári-hatóságot, hogy folytassa a nyomozást a koszoru-ügyben. Az átirat. Res. 922/g. g. számot és ilyen címet visel:

„Denkmal-Revolutio des Kossuth.”
A hadbíróság megkeresésében arra ké-ri a járásbírószágot, hogy hallgassa ki Peták Istvánt, Magyar András Sándort és Kovács Imrét, a kik mint káplárok szolgáltak a szegedi 46. gyalogezrednél, ahonét mult év december végén szabadultak ki.

A hadbíróság a következő négy kér-désre kívánja kihallgatni a volt katonákat:

1. Volt-e gyűjtés az ezredben a szo-bor koszorújára?
2. Ha volt, ki gyűjtötte? Kik és mennyit adtak rá? Az utászoknál is gyű-jtöttek?

3. Volt-e olyan polgárember, aki a katonákat fölbujtotta erre?

4. Azoknak a tanuknak, akik ebben az ügyben szerepelnek, október 5., 6. és 7-én éjjel volt-e kimeradási engedélyük? Meddig maradtak és kivel beszéltek éjjel?

A járásbíróság megindította a nyom-o-zást az ügyben, de egyelőre eredménytele-nül, mert nem találta a három tanut. A napokban azután tudomására jutott, hogy Peták István a szüleinel tartózkodik Doroz-mán. Mára megidézte Csonka Elemér kir. aljárásbíró s a fu meg is jelent.

Fölolvasták előtte a kérdéseket s Pe-ták az első három pontra kijelentette, hogy nem tud semmit, a negyedikre pedig azt, hogy nem emlékszik. Ezt a vallomást Peták esküvel erősítette.

Ezután elengedték és nyomban meg-fogalmazták az aradi hadbírószágnak az érte-sítést, hogy a vizsgálat sikertelen. Egyben megkérték a rendőrséget, hogy ő a saját hatáskörében folytassa a nyomozás a tanuk kipuhatolására.

Nagyon valószínű, hogy a katonai ha-tóság azírt folyamodott a polgári hatóság-hoz, mert azt hiszi, hogy a tanuk így „civil gunyában” jobban ki merik mondani az igazságot a polgári bíróság előtt.

Unitárius istentisztelet Aradon.

— Egy urinő kikeresztelése. —

Kolozsvár, jan. 18.

Az utóbbi időben Aradon erősen hui-lámozó vallási mozgalomra érdekes és ne-vezetes esemény vegyül folyó hó 24-én, a jövő vasárnap. Ezen a napon tartják az unitáriusok a legelső istentiszteletet Aradon, abból az alkalmából, hogy egy urinőnek, ki nem régen ment férjhez Gy. J. aradi unitá-rius vallásu hivatalnokhoz, kikeresztelése vált szükségessé, miután a szép fiatal asz-szony átírt a férje vallására. Balázs András hő-mezővársárhelyi unitárius lelkész, aki ki-tűnő szónok hírében áll, fogja az istentisz-teletet és a kikeresztelést szertartást végez-ni s ha valami akadály közli nem jön, tölünk az unitárius központból: Kolozsvár-ról is elmegy erre az alkalomra egyik fő-pap, valószínűleg Boros György dr. theo-lógiai tanár és dékán.

Az unitárius vallást kevesen ismerik Aradon. Egyik ottani lap szükségesnek is látja fölvilágosítani olvasóit az unitárius vallás mibenléte felől, az alábbiakban.

Hitelvei és szertartásai szerint, ugy-mond a református és a zsidó valláshoz áll legközelebb. János Zsigmond erdélyi fejedele-m védnöksége alatt (ő volt az I. unitárius Magyarországon) 1566–70-ben, tehát öt századdal ezelőtt Dávid Ferenc püspök alapította, ki hitelvei miatt a dévai várbau vértanú halált lelt. Ma hasáskban az uni-táriusok nagy többsége Erdélyben van. Mind székelyek, tehát jó magyarok. Szá-muk mintegy 60–70 ezer, de a tulajdon-keppeni Magyarországon még csak négy egyházközségük van: az ország szívében Budapesten, a Balaton mellett Polgárdiban, továbbá Hódmezővásárhelyen és a békés-megyei Füzesgyarmaton. Az utóbbi csak pár héttel ezelőtt alakult. Arad Hódmező-vásárhelynek ugynevezett filiája. Ezért is tartja Aradon a hódmezővásárhelyi lelkész az istentiszteletet, mert Arad unitárius egy-házi szempontból oda tartozik.

Magában Aradon kevesek vannak uni-táriusok. Előkelő család minnössze csak 8–10 lehet. Az isten-tisztelet a Weitzer Já-

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

(iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyilttér soronként 40 fillér.

nos-úcai polgári finiskola dísztermében fog megtartatni, melyet e célra az aradi polgár-mester már á engedett. Az istentisztelet programja a következő:

1. Alkalmi keresztelési beszéd, mely-ben az unitárius vallás fő elvei fognak ki-fejtetni. 2. Kikeresztelés. 3. Uracsorai be-széd és uracsora osztás. (Kenyér és bor, a Jézus megtörtelt testének és kiosztatott vérének jelképeként.)

Nazarénus rabkatonák sza-badulása.

Börtönből a szabadságra.

Kolozsvár, jan. 17.

Hogy a nazarénus vallás mind na-gyobb tért hódít a föld egyszerű népe kö-rében, szomorú bizonyíték erre az a körül-mény, hogy évről-évre nagyobb azon szerencsétlen hadkötelesek száma, akik rabos-kodnak a »vallásuk« miatt. Pedig hát min-den ez a nazarénus »vallás«, csak vallás nem, mert ellenkezésbe hozza hívót a tör-vénnyel és királyával, amikor megtiltja, hogy fegyvert fogjanak.

A mult év decemberében egész sereg nazarénus rabkatonának tett le a súlyos büntetése a szegedi csillagbörtönben, ahol most is ül két ilyen nazarénus martír.

Mindketten régen ott singyldnek már a börtönben. Ezelőtt három és fél évvel szállították őket Szegedre. Akkor is börtö-nből kerültek oda, mert függelmsértésért már háromszor elítélte őket a hadbíróság. Tanulni azonban akkor sem tanultak a multon, hanem újra megtagadták a fegy-verfogást.

Dálya Szpaszolyenak hívják az egyi-ke-t, aki a toronálmegei Borsca községből való. A szegedi 5. honvéd gyalogezredhez sorozták be és ma 33 éves, de még nem szolgált egy napot sem. Legutóbb 3 évi és 5 hónapi börtönből büntették függelmsérté-sért. UgyaneNyit kapott a másik is, Vrbzsky György petrováci (Bácsmegye) illetőségű 34 éves honvédszázár, akinek az élete sorja egy cseppet sem különbözik a másiktól. Ez a Vrbzsky György különben fegyveli vésőseget is követett el a katonaságnál, még pedig hat esetben, amiert ugyancsak szigorú büntetéseket kapott.

A szerencsétlen rabkatonáknak január 30-án út a szabadulásuk órája. Teljesen szabadok azonban akkor sem lehetnek, mert a börtönből egyenesen csapattestekhez ki-sérük az öreg rabkatonákra, hogy ott újra kezdjék a katonásdit.

Acetylen-robbanás egy szállóban.

A vigyázatlanság áldozatai.

— Az »Ujság« távirati értesítése. —

Kolozsvár, jan. 17.

A felületesen kezelt acetylenfejlesztő gépek már számtalanszor okoztak kisebb-nagyobb baleseteket Magyarországon. Az efajta gépek az ugynevezett csepegtető módszer szerint készülnek, amelynek lé-nyege az, hogy egy légmentesen elzárt tar-tályból víz csöpgő, még pedig lassan és egyenletesen. Ha most a felső tartályból a víz birtelen ömlik a carbida, a hirtelen orási mértékben fejlődő gáz természetesen szétveti a fejlesztő gépet.

Epen ezért az újabb szerkezetű acety-lén fejlesztőket ugy gyártják, hogy a gáz-tartályon több biztosítéki szelepet helyez-nek el, amelyek bizonyos foku nyomá-s-nál megnyílnak, szabad utat engedve a gáznak.

Noha ezek az újabb módszerű gépek már forgalomban vannak, mégis számos régi gép van elhelyezve a vidék kisebb-nagyobb forgalmu nyilvános helyein. És ezeket a gépeket nem részesítik gyakori hivatalos fölülvizsgálásban, holott a szomorú tapasztalatok már megintáthatták volna a hatóságokat a nagyobb előrelátásra.

Tavaly Baján történt ilyen robbanás, most pedig szabadkai tudósítónk ad értesí-tést hasonló esetről.

Tegnap délután, a sötétséggel beálltval működésbe hozták a Polgári szálló acetylen fejlesztő gépét. Alig működött azonban egy-két percig a gázfejlesztő telep, egyszerre mennydörgésszerű dördülés hallatszott és a vastartályok szilánkokba zuva repültek szét a szállóban: az acetylen telep felrobbant.

A robbanás a szálloda összes ablakait bezuza, az összes lámpákat eloltotta. Az egész épület megrendült, a falakon erős repedések támadtak. A szálloda-személyzet közül sokan súlyos sérüléseket szenvedtek, és a szállodát a megrendült vendégek és megsebesült alkalmazottak kiáltásai töltöt-ték be. A városban villámgyorsan hire fu-tott az esetről és csakhamar óriási neptő-meg vette körül az épületet.

Egyelőre még nem lehet tudni, hogy a megsérült alkalmazottak közül nem szen-vedett-e valaki életveszélyes seket. Az egész város óriási izgalomban van.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, jan. 18.

— **(A Mária Dorottya egyesület tancsát.)** A kolozsvári tanterületi tanító-testület és a Mária Dorotha egyesület erdélyi-részi-köre február hó 1-én a városi vigadóban. Báró Bánffy Ernő gróf Esterházy Cecília, Báró Bánffy Zoltán gróf Teleky Erzsébet, Heinrich Józsa, Kozma Ferenc, Dr. Lukács Adolphe, Dr. Meltz Hugó, Dr. Pistory Mór, Dr. Apáthy István egyetemi rektor, Gróf Bádi Ákos főispán, Bíró Béla apátplébános és pápai prelátus, Dr. Jancsó György egyetemi tanár, Dr. Kiss Mór egyetemi tanár, Klobucár György m. kir. honvéd altábornagy és Dr. Szabó Dénes m. kir. udvari tanácsos, egyetemi tanár védnöksége alatt a Mária Dorotha egyesület és a Tanítóképző-Othóna javára hangversenyyel egybekötött zárkórú táncestélyt rendez. A hangversenynek érdekes programja a következők: 1. vonós urartett, előadja: Csiky Zoltán, Kunze Ödön Répay Andor és Veszprémi. 2. Enekel a nébánesvirág-ból Tartler Carola. 3. Zongorázik: Szász Edith. 4. Hangos az őszi mesékből. Felolvassa dr. gróf Wass György. A mulatság fénye sikeréért az estély száz tagból álló rendezői gárdájának buzgalma szavatol.

— **(Az Erdélyi Gazdasági Egyesület)** tegnap délután népszerű gazdasági előadást rendezett a Kolozsvári Gazdasági Egyesület karöltve a Magyar-utcai ref. népiskola nagyszalonnájában. Ez az előadás kezdete volt egy sorozatnak, mely négy vasárnapra van tervezve. Az első alkalommal I. Irsay József és dr. Szentkirályi Ákos tartottak igen tanulságos előadásokat. Jóllehet meglepetéssel láttuk ez alkalommal, hogy földész-gazdánk teljes számban jelentek meg s olyan érdeklődést mutattak a két egyetemes akciója iránt, amilyent eddig nem tapasztalhattunk.

Az előadás kezdete előtt a református földész-dalárda Tóth Tamás vezetésével mellette elénekelte a Himnuszot, mely után a két előadó tartotta meg felolvasását, mindvégig lekövetve a hallgatóság figyelmét. Előadás után újra a dalárda lépett elő és elénekelte Petőfi „Nemzeti dal”-át.

A kezdeményezés iránt érdeklődő szakemberek és hivatalosok közül jelen voltak még az előadók közül: Páljános Zsigmond, Jakab László, dr. Nyerges Zsigmond, Cséres Lajos, Szentgyörgyi Lajos és Surányi Samu.

A földészek Z. Szabó Mihály, Kilin József v. képviselő, Tárkányi Ferenc, Diószegi Ferenc, Berki József, Balázs József, Szilágyi István, Hathi András és Szalma István vezetése alatt mintegy kétszázan.

— **(Elszomorodott szívvel.)** A kolozsvári kórházapálya letört kedvű hívei a következő gyászjelentést küldötték be hozzánk:

„Halifax hívei elszomorodott szívvel tudatják, hogy a kolozsvári kórházapálya néhány nappal ezelőtt, a vidám élet után — elvált. A kórházapálya így rövid gyászútját a hirtelen beállott enyhe időjárás okozta. Csöndes részvét kéri.”

Megilletődve adjuk ki a gyászjelentést s a midőn konstatáljuk, hogy a kolozsvári kórházapálya így rettenetes szomorú véget ért, egyúttal vigasztalást tudatunk mindenkivel, a kit illet, hogy az országos meteorológiai intézet jelentése szerint lesz még fagy s így talán vissza is jön még ami elmult.

— **(Bekisér farsangolók.)** Farsang van: a jókedv, a vidámság időszak. Régebben ilyenkor zajosak voltak az utcák is. Nem fért meg a jókedv a falak között. Most azonban meg kell félnie, szabályrendelet van erre és ha valaki ez ellen vét, úgy jár mint a 35 vidám mesterlegény, kiket tegnap bekisértek a rendőrségre mert — farsangoltak. Böhöcsknek, pástöröknek, cigányoknak, királyoknak voltak felöltözve és 12 óra tájban indultak el tegnap éjjel körutrá. Lármások, hangosak voltak. A rendőrként gyorsan meuttra vonták a figyelmét. Az őrként vezető őrmester nem sokat reketőrizott: cigányt, királyt, papot, mindent bekisérte az inspekción szobába, hol kihallgatták őket és súlyos büntetést helyeztek kiltásba számukra azért, mert farsangoltak — farsangoltak.

— **(Összegett kisleány.)** A Kri-bai-utca 60-ik szám alatt egy Jakab Lina nevű kisleánykának a tegnap délelőtt a tűzből kipattant szikrától ráhacsákja tűzet fogott s míg elolították volna addig a leányka jelentéknny égési sebeket szenvedett. Az elhívott mentők a Karolina orsz.-kórház bűrgyógyászati osztályába szállították be a szerencsétlenül járt kisleányt.

— **(A kormagyar hódítása.)** Temesvárról most zajlott le a Regatta-bál, a melyen három vármegye legelőkelőbb közönsége adott egymásnak találkát. A selyem toilették és az ünnepi frakkok egyvelegét érdekesen tarkította az a 20 pár táncos, a kik részben a kacagányos mentében, részben aranyos pártával és dus himézsu pruszlikban lejtették a bűbajos magyar zene felbomlászó ütemeire a kormagyart. A régi szép idők emlékeit elevenítette fel a kormagyar és a Vigadó tervén szufolásig betöltött közönség nem győzött eleget csodálkozni az egyes párok remek táncában, a miért is a kormagyart újból meg fogják ismételni egy újabb mulatság keretében.

Adjuk ezt a hírt, hozzáfűzve még óhajunkat, vajha a kolozsvári bálók rendezőiségei hasonló buzgalommal törekednék azon, hogy a kormagyar szépséges táncát a megérdemelt magaslatra helyezzék mulatságaikban.

— **(Székelyföldi munkásközvetítés.)** A pusztulásnak indult székely testvéreink segítségével lassan bár, de mégis fejlődik. A „székelykórdás” egyik legfontosabb része a Romániába való kivándorlás megakadályozása, mi végredményében a székelyeknek itthon való megélésének biztosításával azonos. Ennél a pontnál pedig a székelyföldi munkaerőknek helyes, céltudatos és kamatozó elhelyezése játszik főszerepet. A székelyföldi munkásközvetítés ügyében értekezlet volt tegnap délután a földmívelésügyi minisztériumban, Makfalvy Géza államtitkár elnöklésével. Az értekezlet a rendszeres munkásközvetítés szükségességét mondotta ki, úgy az ipari és kereskedelmi, mint a mezőgazdasági munkások áthelyezését illetően. A közvetítéssel, a speciális viszonyokkal leginkább ismerős marosvásárhelyi székelyföldi miniszteri kirendeltséget bízta meg, a melynek kebelében munkásközvetítő osztályt alakítanak Koós Mihály miniszteri titkár vezetésével.

— **(Komlósi Emma a Magyar Színházban.)** Mint értesülünk, Komlósi Emma a kolozsvári színház egykori kedves primadonája, aki most a Népszínház tagja megváltik ettől az intézettől. A Magyar Színház igazgatósága folytat velő tárgyalásokat, melyek hír szerint szerződést is fognak végződni.

— **(Három fiu — egyszerre.)** Szegeden nagy csoda történt a tegnap éjszaka. Egy asszony három fiúnak adott életet egyszerre és mind a három gyermek ép és egészséges. Remes Rozáliának hívják a boldog anyát, aki egy szegedi ügyvéd irnok felesége. A fiúcskák a leppomábrabb egészségnek örvendenek, anyjukkal együtt.

— **(Megmarta a kutyája.)** A régi László 26 éves kovácsmestert tegnap egy kutyája a jobb lábán súlyosan megmarta. A sebesült a mentők vették gondzás alá, a kutyát pedig a rendőrség letartóztatta, hogy megfigyeltesse: vajon nem volt-e vesztett az állat, mely esetben lebunkóztatják azt.

— **(A nagylaki képviselőválasztás.)** A nagylaki választókörletből, melynek mandátuma Kristóffy Józsefnek főispánra való kinevezése alkalmából üressé válik, a következőkről értesülünk: A szabadelvű-párt valószínűleg Náray Lajos dr., Csánádvármegyei alispánját jelöli, bár e tekintetben nem történt még biztos megállapodás. A függetlenségi párt vezetőemberei között arról van szó, hogy Nagy Sándor

dr. tekintélyes és népszerű aradi ügyvédet, jeles publicistát kínálják meg a jelöltséggel.

— **(Akasztott bíró a község élén.)** Bádok községből vesszük az alábbi panaszos sorokat: Bádok község bírójára Persa Todorluy János, a mult év nyarán felakasztotta magát. Szánalmas helyzetében 20 perczig függött, a midőn már észre vették, hűledező testébe az életet hosszas dörzsölésse, nagyküdelem árán lehetett csak visszaadni. Mikor teljesen felgyógyult lemondott állásáról. A képviselő testület gyűlésen lászámolt az általa kezelt községi vagyonnal. Képviselő testületünk addig is a mig új választás lesz a bírói teendővel megbízta a kisbíró. A főszolgabíró azonban az öngyilkos bíró állásába visszahelyezte semmibe sem vévén a képviselő testület határozatát. A vizahelyezel bírónak tekintélye nincs, a községben rendtelenség dúl mit részegkedésével nap-nap után ő idéz elő. Mult év deczember hó 27-ik napján kocsomai pofozódásaival egy szerencsétlen véres verekedést idéztetett elő, minek következménye egy halálozás, több súlyos sebesülés és hat tettesnek tömlőcsebe kerülése lett. A panaszos levelet a vármegye alispánjának szíves figyelmébe ajánljuk.

— **(Motoros kocsik a fegyvergyakorlatoknál.)** A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, hogy azok a tartalékos tisztek és katonák, akik fegyvergyakorlati kötelezettségüknek valamely magasabb parancsnokságnál a maguk motoros kocsiján, vagy kerékpárján mint parancsőr-tisztek, illetőleg altisztek akarnak eleget tenni, szándékukat mindig február végéig jelentésk be az illetékes honvédekigéző parancsnokságnál. A motorgépész és kocsik szállítási költségét, a gépész ellátását a honvédelmi minisztérium fedezi s ezenfelül kopás címén a motorkocsikért naponta 30 koronát, a motoros kerékpárért 6 koronát fizetnek a tulajdonosnak.

— **(Tűzből kimentett inasok.)** Tegnap délután d. u. 3 órakor tűz tört ki Budapesten a Kemnitz-utca 25 számú házban lévő kárpitosműhelyben. A VII. kerület tűzoltósága kivonult a tűzhöz, amely nemcsak a házép körében, de az összeverődött közönség sorában is nagy riadalmat okozott. Különösen akkor rémültek meg a tűznél megjelent emberek, amikor meghallották, hogy a kárpitosműhelyben két inas van a lángok között. Nosza a tűzoltók gyorsan nekiálltak, hogy a két fiút kimentessék a rettenetes helyzetből. Ez az udvari ablakok fölfestése után sikerült is: az inasok t. akik már-már elaláltak a füsttől és a hőségtől, kimentették a tűzhalálból. Azután a tűzet csakhamar eloltotta a tűzoltóság. A kár néhány száz koronára rug.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Hétfő: Forgószél kisasszony (b. 104 sz.)
Kedd: Fouchambault család. (b. 105.)
Szerda: Ifj. Framont és id. Risier. (b. 103 sz.)

* **Két előadás.** Tegnap délután Csiky Gergely „Proletárok” című társadalmi színműve került a programra, az ifjuság óriási érdeklődése közepette. Az előadásról legutóbb részletesen volt alkalmunk megemlékezni, most csak annyit, hogy bevezetésül Súlyom János tartott tartalmas és az érdeklődést mindvégig lekötő értekezést.

Este a „Tolone”, Tóth Endre színműve került színre, szintén telt ház előtt.

Táviratok

Eremits mandátuma

Budapest, jan. 18.

Eremits Pál halálával megüresedett mandátumra Nagyikinda szabadelvűpártja Tellecky Kristóf ottani főszolgabíró jelölté, aki tegnap tartotta programbeszédét. Ellenjelöltje Makovics Milán volt képviselő.

Égő lyceum.

Budapest, jan. 18.

Tegnap reggel kigyuladt a m.-szigeti lyceum épülete. Óriási füstgomoly tört ki az épületből s a mikor a tűzoltók a második lépcső ajtaját felnyitották, egyszerre lángban állott a lépcsőház, félni lehetett, hogy a tűz átcsap a fő épületre. Másfél órai munka után sikerült a tüzet lokalizálni, a kár így is nagy.

A király egy temetésén.

Bécs, jan. 17.

Ő felsége ma jelen volt a Szent-István templomban Paar gróf főhadsegéd nővére holttestének beszentelésén. Jelen voltak a Bécsben időző főhercegek, főnemesség és katonai méltóságok.

Felelős szerkesztő

HERCEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

A városi és vidéki Nagyközönség szíves figyelmébe.

Bronztárgyak, Dohányzó és írókészletek, Képek, Nippek és Disztárgyak.
Valódi angol és francia Illatszerek,
Kölnivizek, Toilett és gyógy-szappanok.
Fog, Köröm, Haj és Ruhakéfék.

Bebe és öltöztetett **BABÁK** minden nagyságban!
RICHTER féle Horogony Kőépítő székrenyek!

Mindenkru gyermekeknek
Játékszerek, Kintalovak, Babakocsi, Társasjátékok.

Laterna Magikák, Szobatornaszerek, Fényképező gépek, legjobb minőségű érzékeny lemezek, Filmek és papírok, Cartonok, vegyszerek.

Schuster Emil
Kolozsvár, Mátyás király-ter. (Göt. Rádhely-palota.)
Nagybányai, Disztárgyak, Képek, Nippek és Disztárgyak, Valódi angol és francia Illatszerek, Kölnivizek, Toilett és gyógy-szappanok, Fog, Köröm, Haj és Ruhakéfék.

Valódi daniái iramszarvas szörme vagy flanell bélsessel.
Börnadragók, Mellények és Sapkák. - Vízhatlan Loden Felöltők, Kabátok és Sapkák, Kötött, szőr, Glace, szarvasbőr és valódi fíngol Keztyűk. Teheszen veszélytelen villamos zseb és olvasó lámpák, külön telepek.

Valamint több itt fel nem sorolható cikkek állandó nagy választékban.

2613 167-360

Lebovits Izidor

Kolozsvár

Wesselényi M.-utca 20.

Ajánlja ujonnan berendezett és a legnagyobb kiváltnak megfelelő

fér fi-divatárú

üzletét.

Legnagyobb választék:

Kalap,

Jng, 2662 16/50

Nyakkendő,

Kesztyű,

Ésöernyő

és minden e szakmába vágó cikkekben.

Braun Mihály

hangszerkészítő

KOLOZSVÁRT,

Wesselényi M.-u 18.

Nagy raktár az összes hangszerekben.

Nagy javítóműhely.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Már megérkeztek

a közelgő őszi és téli idény összes

UJDONSÁGAI

— óriási választékban: —

- a legmodernebb cylinder
- a leghíresebb keménykalap,
- a legújesebb puhakalap,
- a legszebb vadászkalap,
- a legkedvesebb gyermekkalap,
- a legcsinosabb fiúsapka,
- a legjobb télisapka,
- a legfinomabb nyakkendő,
- a legszebb ing,
- a legerősebb esőtakaró,
- a legartósabb kezttyű,
- a legdivatosabb gallér és kényelő,
- és sok más uri divatcikk.

2682 50-50

Szegelőss árak!

Értogatásokat szívesen veszek!

Vételkényszer nincs!

STRASSER LAJOS

Erdély legnagyobb speciális kalapraktára

Kolozsvár, Wesselényi M.-utca 22.

Joánovics Festvérek

(ezelőtt KATÓ J.)

2731 37-50

Fényképészek!

Mátyás király-ter 32

Telefon szám: 150.

Speciálisták gyermek-felvételekben!

Elsőrendű műterem, készít platin és fényes képeken kívül:

nagyításokat, aquarelleket, olajfestményeket meglevő kis képek után.

Öltözök a nagyérdemű közönség rendelkezésére állanak.

A téli hónapokban a műterem minden helyisége fűtve van.